

D 8/07

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en underrättelse från Skatteverket avseende auktoriserade revisorn A-son. Av underrättelsen framgår att A-son den 20 mars 2006 dömdes av W:s tingsrätt för medhjälp till bokföringsbrott. Påföljden bestämdes till 40 dagsböter.¹ Domen rör A-sons avgivande av revisionsberättelser för ett aktiebolag räkenskapsåren 1999/2000 och 2000/2001.

Enligt 32 § femte stycket revisorslagen (2001:883) får varning eller erinran inte meddelas om det som läggs revisorn till last har inträffat mer än fem år innan revisorn fick underrättelse i ärendet. A-sons revisionsberättelse för räkenskapsåret 1999/2000 är daterad den 23 maj 2001 och revisionsberättelsen för räkenskapsåret 2000/2001 den 10 maj 2002. Skatteverkets underrättelse kom in till RN först den 30 oktober 2006. På grund av bestämmelsen i 32 § revisorslagen omfattar RN:s prövning enbart A-sons avgivande av revisionsberättelse för räkenskapsåret 2000/2001.

Enligt bolagets årsredovisning för det aktuella räkenskapsåret uppgick balansomslutningen till drygt 2,6 miljoner kr och det egna kapitalet till knappt 1,1 miljoner kr. Bolaget redovisade en kassabehållning om ca 520 000 kr. Av tingsrättens dom framgår att den redovisade kassabehållningen inte motsvarades av verkliga tillgångar. Bolagets ägare – som också var ensam styrelseledamot – hade gjort uttag från bolagets checkkonto och i de fall hon inte kunde uppvisa kvitton bokfördes uttagen som överföringar till kassan. A-sons revisionsberättelse för räkenskapsåret är ren, bortsett från en anmärkning om att årsredovisningen hade avgetts för sent.

A-son har uppgett i huvudsak följande.

Han granskade att bolagets transaktioner på checkkontot bokfördes. När ett uttag inte helt motsvarades av en utgift bokfördes den resterande delen mot kassakontot. Det förekom även kostnader som bokfördes direkt mot kassakontot, och som alltså inte fanns redovisade som uttag från checkkontot. Bokföringsbyrån påtalade för ägarna att inte alla uttag täcktes av de bokförda verifikationerna. Det kom då in fler underlag som bokfördes i slutet av året.

I tingsrättens dom har antecknats att A-son har anfört att om kassabehållningen var felaktig beroende på oredovisade uttag av delägarna så påverkade detta inte bolagets ställning, så länge som delägarna hade förmåga att återbetala den fordran som uttagen innebar att bolaget hade på dem. Han hade inte fått några indikationer på att delägarna skulle sakna sådan förmåga. Med anledning av detta har RN frågat A-son om han gjorde några överväganden rörande skyldigheten att anmärka i revisionsberättelsen på eventuella förbjudna lån enligt 12 kap. 7 § aktiebolagslagen (1975:1385)². A-son har anfört att han påtalade att kassasaldot var högt och att det var ett otillåtet uttag om kassan inte kunde återställas. Eftersom bolaget tidigare räkenskapsår hade uppvisat kassaintyg vidtog han inga ytterligare åtgärder. Bolaget hade inte behov av den stora kassan och på en extra bolagsstämma i augusti 2002 beslutades om utdelning av 500 000 kr. Bolagets fria egna kapital var väsentligt högre.

RN gör följande bedömning.

¹ Se W:s tingsrätts dom i mål nr B 9650-04. Domen har vunnit laga kraft.

² Motsvarande bestämmelse finns numera i 21 kap. 1 § aktiebolagslagen (2005:551).

Enligt 12 kap. 7 § aktiebolagslagen (1975:1385) får ett aktiebolag normalt inte lämna penninglån till den som äger aktier i bolaget eller till den som är styrelseledamot i bolaget. Om det har förekommit lån som är förbjudna enligt denna bestämmelse skall revisorn anmärka på det i sin revisionsberättelse.³

Av utredningen i ärendet framgår att A-son hade noterat att bolagets kassasaldo var ovanligt högt det aktuella räkenskapsåret, och att han var medveten om att bolagets ägare hade gjort uttag ur bolaget som det saknades underlag för. Trots detta gjorde han inte någon granskning av bolagets kassa, för att försäkra sig om att det redovisade kassasaldot per bokslutsdagen motsvarades av verklig kassabehållning. Han gjorde inte heller någon granskning av de transaktioner som hade förekommit på kassakontot under året. Vidare gjorde han inte någon närmare utredning av om företagsledarens uttag motsvarades av kostnader i bolaget eller om dessa var att bedöma som lån till företagsledaren. A-sons granskning har i dessa avseenden varit otillräcklig.

Den redovisade kassabehållningen utgjorde ca 20 procent av bolagets balansomslutning och närmare 50 procent av det egna kapitalet, varför det rörde sig om en väsentlig post. Med hänsyn till osäkerheten rörande denna post hade A-son inte grund för att tillstyrka fastställande av bolagets resultat- och balansräkningar. Han hade inte heller grund för att bedöma om företagsledarens uttag utgjorde förbjudna lån enligt 12 kap. 7 § aktiebolagslagen. Genom att trots detta avge en revisionsberättelse som inte avviker från standardutformningen har han åsidosatt sina skyldigheter som revisor, och han skall därför meddelas en disciplinär åtgärd. Med hänsyn till att det som ligger A-son till last är allvarligt finner RN att han skall meddelas varning.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av Revisorsnämnden. I beslutet har deltagit f.d. domaren i Europadomstolen Elisabeth Palm, ordförande, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, skattedirektören Vilhelm Andersson, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, biträdande avdelningschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, professorn Claes Norberg samt skattejuristen Kerstin Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Per Eskilsson, revisionsdirektören Anders Holm samt avdelningsdirektören Elin Eriksson som föredragit ärendet.

³ Detta följer av 10 kap. 30 § andra stycket aktiebolagslagen. Motsvarande bestämmelse finns numera i 9 kap. 33 § aktiebolagslagen (2005:551).